

ЕФЕКТИВНІСТЬ РЕАЛІЗАЦІЇ РЕГУЛЮЮЧОЇ ФУНКЦІЇ ПОДАТКІВ У КОНТЕКСТІ ПІЛЬГОВОГО РЕЖИМУ ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ - РОБІТНИКІВ ВУГЛЕДОБУВНОЇ ГАЛУЗІ

Бондаренко ЕМ.

*клон., доцент кафедри фінансового права Національного університету
"Юридична академія України імені Ярослава Мудрого"*

Серед загальновизнаних функцій податку виділяють поряд с основною - фіскальною, стимулюючу та регулюючу функції. Таким чином, система оподаткування повинна бути побудована таким чином, щоб наповнюючи бюджети за рахунок надходжень податків, стимулювати розвиток певних видів діяльності, напрямків чи галузей економіки, які, розвиваючись та збільшуючи свої потенції у більшому обсягу', у перспективі виконували фіскальну функцію.

Поряд з цим, розглядаючи систему пільг, що започаткована Податковим кодексом України, та, враховуючи основні засади, на яких базується податкове законодавство, виникає багато дискусійних питань. За браком часу, зупинимось на положеннях п. 167.4. Податкового кодексу України, відповідно до яких, ставка податку на доходи фізичних осіб становить 10 відсотків бази оподаткування щодо доходу у формі заробітної плати шахтарів - працівників, які видобувають вугілля, залізну руду\ руди кольорових і рідкісних металів, марганцеві та уранові руди, працівників шахтобудівних підприємств, які зайняті на підземних роботах повний робочий день та 50 відсотків і більше робочого часу на рік, а також працівників державних воєнізованих аварійно-рятувальних служб (формувань), у тому числі центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, у вугільній промисловості, - за Списком № I виробництв, робіт, професій, посад і показників на підземних роботах, на роботах з особливо шкідливими і особливо важкими умовами праці, зайнятість в яких повний робочий

день дає право на пенсію за віком на пільгових умовах, затвердженим Кабінетом Міністрів України [3, п. 167.4.]. Поряд з цим, слід також наголосити, що пенсійною реформою встановлені пільгові умови встановлення пенсій для робітників шалі, основний тягар виплат зборів на які встановлені саме для власників шахт. Думається така конструкція визначення пільг з податку на доходи у вигляді заробітної плати та одночасного пенсійного навантаження з боку держави є не досить логічною.

Хотілося б поміркувати, як така норма співвідноситься зі статтею 4 Податкового кодексу України, відповідно до якої встановлені принципи оподаткування, чи не порушуються вони встановленням такої пільги, а саме: п.п.4.1.2. рівність усіх платників перед законом, недопущення будь-яких проявів податкової дискримінації - забезпечення однаковою підходу до всіх платників податків незалежно від соціальної, расової, національної, релігійної приналежності, форми власності юридичної особи, громадянства фізичної особи, місця походження капіталу; п.п. 4.1.5. фіскальна достатність - встановлення податків та зборів з урахуванням необхідності досягнення збалансованості витрат бюджету з його надходженнями; п.п. 4.1.6. соціальна справедливість - установа податків та зборів відповідно до платоспроможності платників податків; п.п.4.1.8. нейтральність оподаткування - установа податків та зборів у спосіб, який не впливає на збільшення або зменшення конкурентноздатності платника податків [3, ст. 4].

Виходячи з офіційних намірів Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2012 року згідно Постанови №987 "Про затвердження переліку об'єктів державної власності, які підлягають приватизації у 2012-2014 роках, та критеріїв визначення способу їх приватизації» щодо приватизації 66 вугільних шахт у 2012-2014 роках лише за одну гривню і таким чином позбавити державу необхідності дотувати збиткові копальні, слушно робимо висновок про збитковість вугільного виробництва [2]. Згідно із заявою голови Фонду державного майна України Олександра Рябченка. приватизація вуглевидобувних підприємств буде проходити "за новою для України процедурою". А саме: збиткові шахти продаватимуть за символічну ціну - одна гривня - тому, хто зможе вкласти найбільше коштів в розвиток підприємств. За офіційною версією, приватизація шахт має заощадити мільярди, які витрачаються з держбюджету' на підтримку збиткової галузі [4].

В Україні видобуток вугілля отримує прямі фінансові дотації. Наприклад, собівартість тони вугілля на державних шахтах за перший квартал 2013 року становить 1 430,1 грн, а продається це вугілля державі за 503,3 грн. Збитковість очевидна. Держава доплачує шахтам по 926,8 грн. за кожну тонну палива. З такими темпами збитковості, держава витратить на рік на утримання державних шахт близько 2 млрд дол. Таким чином, визначаючи вуглевидобувну галузь збитковою, її потрібно стимулювати саме податковими пільгам, а не бюджетними дотаціями, стимулювати інвестиційну зацікавленість власника [1]. Але на сьогодні, маємо лише пільги з податку на доходи фізичних осіб у вигляді заробітної плати, тим самим ставлячи робітників шахт у нерівне становище з робітникам інших галузей, порушуючи принцип рівності оподаткування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Пас.таяський 'Г Доля шахтаря [Електронний ресурс) - Режим доступу іп
и^с<?1идт8/2013/05/23/376077/ • Заголовок з екрана

Перелік об лггія державної власності, які підлягають приватизації у 2012*2014 роках,
криєри» іиггачення способу їх приватизації [Електронний ресурс) затії постановою Каб Міністрі»
України від 19 верес 2012 р № 987 II офіц всб-портал, - Режим доступу • :Млп? гаф» соу
иа/1аху\$/\$Бо^у/98?-2012-%P0%BP - Заголовок з екрана

3 Податковий кодекс України [Електронний ресурс) від 02 груд 2010 р К? 2755-VI Н Іконна
Рада України офіц. веб-портал - Режим доступу ьпр /АгакоМ гада ко у иа/1а\уу хЪОУУ 27552 - Заголовок
з екрана

4 Приватизація шахт реформа галузі чи переди ринку? [Електронний ресурс) - Режим КЯіупу
ь«р //у\УУУ.Ргаучіа.сот.иа/іпогтпі/йец1\$сЪе-\УЄІІе/2013/01/18/6981708/ - Заголовок з екрана